

Odlingsgruppens förslag om odling i HSB brf Linjalen

för styrelsen att ta beslut om i september 2017

Bakgrund/inledning

Den ursprungliga motionen om att utreda stadsodling i HSB brf Linjalen bifölls vid föreningsstämman 2015. Odlingsgruppen bildades i slutet av 2016 och består av åtta personer som bor i brf Linjalen. Dessa har träffats vid sju tillfällen under 2017 för att tillsammans ta fram ett konkret förslag på hur odling kan initieras och bibehållas på ett bra sätt i föreningen. Här under presenteras Odlingsgruppens slutsatser och dess förslag för styrelsen att besluta om.

Tillvägagångssätt

Odlingsgruppen har utrett boendes intresse för odling, lämplig typ av odling, möjlig placering av odlingsplats, lämpliga regler för odling, kostnad för initiering och bibehållande, möjlig ansvarsfördelning och möjligheter till ekonomiskt stöd för uppstart.

Utgångspunkterna har varit att odlingen ska:

- Bidra till trivsel och social samvaro i föreningen
- Vara lätt att tillgå och bruka för föreningens odlare
- Vara hållbar (både över tid och i förhållande till miljömässiga aspekter)
- Vara estetiskt tilltalande

En viktig del av arbetet har varit att få höra hur andra odlare gjort och vilka lärdomar de dragit av detta. Informationsinsamling har därför skett genom framtagande av ett "frågepaket" som andra föreningar/kollektiv som odlar fått svara på, samt genom samtal med Göteborgs Stads satsning Stadsnära odling. Föreningar och personer som Odlingsgruppen varit i kontakt med: brf Ekemarken på Stavstigen, brf Plogen på Rambergsvägen, Poseidons hyreshus på Rambergsvägen, brf Välten vid Rambergsskolan, Sofia Hultqvist (odlingsuppstartare Gamlestaden, Fyrklövern m.fl. ställen) samt Paula Palm, Göteborgs Stad.

Intresseunderlag

Sommaren 2017 genomfördes en intresseundersökning bland föreningens medlemmar. Anslag sattes upp i samtliga trapphus under två veckors tid, med möjlighet för boende att anmäla intresse för att odla (ej bindande). Sammanlagt skrev 39 hushåll av upp sig på listorna, mellan 6 och 9 per gård. Fördelning gård för gård: Gård 1 – 6 st. Gård 2 – 8 st. Gård 3 – 9 st. Gård 4 – 7 st. Gård 5 – 9 st.

Lämplig typ av odling

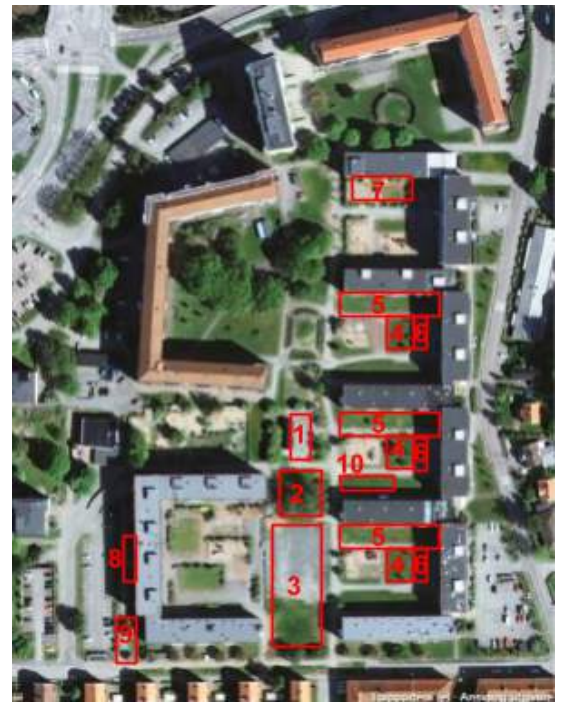
Det framgick snabbt att den önskade och sannolikt mest lämpliga odlingsformen för Brf Linjalen är i pallkragar (och inte på friland likt exempelvis i brf Ekemarken), då vår förening inte har tillgång till några stora markytor och då pallkragar är förhållandevis lättstartad och lättskött odlingsform. Odlingsgruppen har sett närmare på standardpallkragar med måtten 1,2*0,8 meter.

Lämplig placering och mängd odlingsplatser

Odlingsgruppen började med att lista alla ytor i området som kunde tänkas vara möjliga för odling. För varje placering har en utvärdering/avvägning gjorts utifrån aspekterna: ägare av marken, tillgång till vatten och god avrinning, solförhållanden, möjlighet till kompost och förvaring, platsens potential som samlingspunkt, risk för störning av grannar, risk för skadegörelse på odlingen.

Odlingsgruppen har kommit fram till att det finns fördelar med att börja odla på *en samlad plats*, snarare än flera, dels för att lätt kunna mötas kring odlingen och dels för att lätt kunna dela förvaring, kompost och redskap.

Odling på *innergård* där föreningen själv har tomträtt sågs som bästa alternativet, både ur mötes-synpunkt och för att undvika stråk där många passerar genom området på väg till/från kollektivtrafik och skola.

Efter utredning av tillgång till vatten, sol, god avrinning och en central plats, samt uppmätning av hur många pallkragar som skulle kunna få plats är Odlingsgruppens förslag att placera odlingen på gård 3, mellan plommonträdet och vändplanen (*placering 4 på gård 3, se bilden ovan*).

Bilder nedan: Gård 3 - nuvarande utseende respektive föreslagen placering av pallkragar, kompost (till vänster om rundeln i mitten) och förvaring (till höger om mitten)

På gård 3 finns goda solförhållanden och tillgång till vatten från närliggande soprum i markplan (något som är svårare att ordna på gård 2 och 4, då soprummen där hyrs ut). Placeringen nära vändplanen samt så långt bort från gångstråk och lekplats som möjligt bidrar till minskad risk för skadegörelse. Nyttjande av gräsmatta som underlag ger god dränering. Gård 3 ligger på en bra central plats i föreningen och har redan ett plommonträd som nyttjas av boende i föreningen. (Odlarna skulle exempelvis kunna vara behjälpliga med att städa upp fallfrukt och ordna "plommonplockardagar", då stege tas fram, för att undvika nuvarande trädklättring.)

Råd från andra föreningar som odlar har varit att från början ha ett kösystem, så att efterfrågan på odlingsplatser alltid är större än utbudet, då intresseanmälda alltid hoppar av och odlare byts ut i takt med att boende flyttar. Med tänkt upplägg får 24 pallkragar plats. Denna mängd pallkragar verkar vara rimlig utifrån antalet intresseanmälda, kostnadsnivå för initiering och den plats som finns att tillgå på gård 3 utan att ta hela mittersta gräsmattan i anspråk. Med nuvarande upplägg lämnas gräsmattan närmare lekplatsen fri för annan aktivitet. Odlingsområdet är givetvis öppet för alla boende, medan odling och skörd är förbehållen anmälda odlare.

Odlingsgruppen har gjort ritningar på den tilltänkta kompost- och förvaringslösningen. Dessa är utformade för att vara estetiska, enkla och flerfunktionella - komposten (till vänster på bilden på sida 2) fungerar även som bord att mötas kring vid och förvaringsbänken (till höger) öppnas från två håll och utgör samtidigt sittplats i två nivåer.

Gemensam odlingsplats och spridning av trivsel till andra gårdar

Odlingsgruppen föreslår att även rundeln runt stenen i mitten av föreslaget odlingsområde på gård 3 görs till gemensam odlingsplats för odlarna att nyttja. Rosenbuskarna som finns där nu skulle behöva kompletteras för att förbättra rabattens utseende. Genom att istället tillgängliggöra platsen för odlarna kan rosenbuskarna från gård 3 flyttas till gård 2 och 4, där motsvarande platser också har glapp att fylla.

Odlingsgruppen avsikt är att använda rundeln på gård 3 för gemensam odling av blommor och/eller bärbuskar som kan bidra till gårdens estetiska utformning som helhet.

Bilder:

Nuvarande rundel på gård 3 visas till höger

Nuvarande rundlar på gård 2 och 4 visas nedan

Förslag till regler från start

Flera av de föreningar som Odlingsgruppen varit i kontakt med startade sina odlingar utan några skriftliga regler för odlarna att hålla sig till. De flesta av dem (med undantag för de minsta kollektiven) har senare formulerat regler, då det visat sig behövas. Vår närliggande förening brf Ekemarken är ungefär lika stor som vår och delade generöst nog med sig av sina regler. Utifrån dessa och med tanke på de förutsättningar som finns i just vår förening har ett förslag till regler tagits fram (inklistrade sist i detta dokument).

Ekonomi

Estimerade kostnader för initiering

Pallkragar 2x25 st	5 000 kr
Jord	9 000 kr
Material förvar/kompost	10 000 kr (inkl. skruv, beslag, hänglås)
Arbete förvar/kompost	10 000 kr
50 m slang och kopplingar	1 500 kr
Batterieltrimmer	2 000 kr
Gräsklippare manuell	800 kr
Spade, grep, kratta, sopkvast	960 kr
Vattenkanna och hinkar	120 kr
Informationsskylt	200 kr

Total	40 280 kr

Tanken är att låta professionell snickare/byggare bygga kompost och förvaring efter Odlingsgruppens ritningar, för att säkra kvaliteten på utförandet. Därav den estimerade arbetskostnaden.

Stöd för initiering

Stöd Göteborgs Stad	25 000 kr
Egen insats brf Linjalen (max)	15 000 kr

Total	40 000 kr

Årlig intäkt från odlare (betalas till brf Linjalen)

24 x 150 kr	3 600 kr
-------------	----------

Organisation/ansvarsfördelning

Odlingsgruppen önskar att Brf Linjalen kan stå för de löpande kostnaderna för vatten, ger odlarna tillgång till vatten från soprum på ÖH 24, samt ombesörjer flytt av rosenbuskarna från rundeln i mitten av gård 3.

Hur den årliga faktureringen av odlaravgift bäst kan administreras kan vi komma fram till tillsammans.

Odlingsgruppens nuvarande medlemmar har alla för avsikt att fortsätta sitt engagemang i odlingen och att aktivt verka för att odlingen sköts på ett för föreningen godtagbart sätt. Odlingsgruppens förslag är att nuvarande odlingsgrupp görs till odlarnas styrgrupp från start. Om så önskas skulle på sikt en valbar odlingskommitté kunna bildas i föreningen, för att säkra att de boende som vill kan få inflytande i odlarnas styrgrupp.

Sammanfattning för beslut

Odlingsgruppen önskar att styrelsen under mötet 2017-09-13 tar beslut om:

- 1) Att godkänna start av odling i Brf Linjalen, fr.o.m. 2018.
- 2) Att godkänna föreslagen form och startplats för odling.
- 3) Att odlingsgruppen som representant för föreningen tillåts ansöka om stöd om 25 000 kr från Göteborgs stad.
- 4) Att tillsätta upp till 15 000 kr extra för att täcka upp presenterad budget med föreslagen förvarings- och kompostlösning samt redskap för att hålla ordning vid odlingen.
- 5) Att stödja odlingen med den löpande vattenkostnaden samt ge tillgång till vatten från närliggande soprum (förslagsvis ÖH 24).
- 6) Att ombesörja flytt av rosenbuskarna i rundeln på gård 3 för att ge plats åt odling.

Om styrelsen tar beslut om ovanstående kommer Odlingsgruppen att i Brf Linjalens namn söka stöd från Göteborgs Stad för odling från och med 2018 (ansökningsdeadline 2017-10-31).

Vänliga hälsningar,

Odlingsgruppens medlemmar;

Malin Jerrhagen – VS 9

Teresa Barros – VS 11

Magnus Lövdahl – ÖH 16

Anders Johansson – ÖH 18

Gunilla Carlsson – ÖH 18

Margaretha Poulsen – ÖH 24

Nomi Szpiro – ÖH 28

Tomas Alriksson – ÖH 36

Kontakt:

Nomi Szpiro 0704-41 33 27

Magnus Lövdahl 0705-47 32 19

Odling i HSB brf Linjalen

Regler för arrendator/odlare att följa

1. Pallkragarna med tillhörande förvaring, kompost och uppmärkta redskap är bostadsrättsföreningens egendom. De får inte avlägsnas eller flyttas.
2. Varje odlingsplats utarrenderas för odling av grönsaker, bär och blommor.
3. Varje odlare ska odla varje sommar för att inte förverka rätten till sin pallkrage.
4. Växter som är giftiga, som bildar kraftiga rotsystem eller stubbar som är svåra att ta bort eller som sprider sig kraftigt genom frösådd får inte odlas. (Några exempel på giftiga växter är stormhatt, fingerborgsblomma och tibast. Några växter som bildar för kraftiga rotsystem är vinbär och buxbom.)
5. Växter får inte hänga ut mer än 20 cm från pallkragarna.
6. Det är förbjudet att odla eller skörda i annan odlares pallkrage utan tillåtelse.
7. På den gemensamma odlingsplatsen får alla pallkrage-arrendatorer skörda.
8. Vid odling ska friskt utsäde och växtmaterial användas. Om växter drabbas av sjukdom ska detta anmälas till odlingsgruppens kontaktperson. Föreningen är inte ersättningskyldig för skada som drabbat odlingsplatsen eller därpå växande gröda.
9. Samtlig gödning som används ska vara godkänd för ekologisk odling.
10. Kemiska bekämpningsmedel är strikt förbjudna.
11. Fiberduk eller liknande får användas under kortare tid för skydd av växter. Växthus, staket eller glasskivor/fönster får inte användas.
12. Varje odlare ansvarar för vattning av den egna odlingen.
13. Tillgång till vatten finns i närliggande soprum. Soprumsdörren ska alltid hållas låst mellan vattningstillfällena.
14. Kompost finns i anslutning till odlingsområdet och ska användas.
15. Eldningsförbud råder inom hela föreningens område.
16. Det är varje odlares ansvar att alltid hålla den egna pallkragen och hela odlingsområdet i gott och estetiskt tilltalande skick. Varje pallkrage ska kontinuerligt hållas rensad från ogräs. Gång och/eller gräskant som gränsar till odlingsplatsen ska hållas i vårdat skick.
17. Odlingsplats får ej överlåtas utan odlingsgruppens/Brf Linjalens medgivande.
18. När arrendetiden avslutas ska odlingslotten lämnas avröjd och rensad.

Uppfyller inte arrendatorn ovan ställda villkor kommer föreningen att pröva om kontraktet ska förnyas vid arrendetidens slut. Om årsavgiften inte betalas i tid enligt förfallodag kommer odlingslotten att utarrenderas till annan odlare.

Odlare förväntas delta i aktivitetsdagar och engagera sig i odlingsgruppens arbete med att förvalta och utveckla odlingsområdet.

Rekommendationer

- Odlare saker som man kan fortsätta skörda länge – annars blir det lätt tråkigt
- Förnya odlingsjorden i din pallkrage varje år (med gödsel eller ny bra jord) – det påverkar skörden
- Boktips:
"Grönsaksodling för nybörjare" av Lena Israelsson (har bra odlingskalender att följa)